

JENS HENRIK
JENSEN

OXEN

PYHIINVAELTAJA

*»Niin nerokas, ettei auta
kuin kumartaa.»*

– FRUTHULSTRUP.DK

Suomentanut Anna Skogster

WSOY

Jens Henrik
Jensen

PYHIINVAELTAJA

SUOMENTANUT ANNA SKOGSTER

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

OXEN-SARJASSA AIEMMIN ILMESTYNEET:

Hirtetyt koirat

Pimeän miehet

Jäätyneet liekit

Ihmiselle susi

Gladiaattori

Ensimmäinen painos

Tanskankielinen alkuteos

Pilgrim

Copyright © Jens Henrik Jensen og JP/Politikens Hus A/S København 2023
in agreement with Politiken Literary Agency

Suomenkielinen laitos © Anna Skogster ja WSOY 2025

Werner Söderström Osakeyhtiö

Lönnotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-951-0-51221-0

PAINETTU EU:SSA

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@wsoy.fi

Pyhiinvaeltaja (latinaksi *peregrinus*; ihminen joka kävelee halki maiden) on pyhiinvaellusmatkan tekijä. Pyhiinvaeltaja tekee hengellisen matkan usein jalan ja vaeltaa pyhään paikkaan tehdäkseen parannuksen tai saadakseen voimia uskonelämän kilvoituksiin.

Sydänkeskijalla tiet täyttyivät pyhiinvaeltajista, ja monet tekivät ainakin yhden pyhiinvaelluksen elämänsä aikana.

Merkittävin pyhiinvaelluskohde keskijalla oli Pyhän haudan kirkko Jerusalemissa ja toiseksi merkittävin Santiago de Compostela Espanjassa. Tanskassa pyhiinvaelluksia tehtiin usein pyhille lähteille.

Kaikilla suurilla maailmanuskonnoilla on omat pyhiinvaelluskohteensa.

Vapaasti mukailten Wikipediasta

1. LUKU

Isä.

Pieni sana mutta silti sanoista suurin. Salasana, joka ajoi helvetistä varjot tiehensä ja avasi oven valoon ja elämään. Siitä ovesta hän oli astunut sisään, ja nyt hän vain käveli ja käveli.

Mikään maailmassa ei tuntunut yhtä ristiriitaiselta kuin nykyisyys suhteessa lähimenneisyyteen – tapahtumiin suljetun oven takana.

Ne olivat vastakkaiset kuin yö ja päivä. Kuin vapaus ja vankeus. Kuin elämän haavoittuvainen plasma ja pehmytkudos ja karaistu teräs...

Oxen näki mielessään miekan välähtävän ja tunsu voimanponnistuksen repivän haamusärkynä oikeaa kättä, kun se löi iskun kaksiteräisellä miekalla. Ylhäältä alaviistoon. Miekka viilsi pitkän avohaavan. Veri pulppusi ja kiiltävät sisälmykset ryöpsähtivät vastasta omituisena ja liian painavana punnuksena, joka pakotti hänen vastustajansa polvilleen.

Hän puristi miekan vartta lujaa ja tuijotti oikeaa kättään. Hän piteli kädessään... pelkkää ilmaa.

Hän avasi käden ja levitteli särkeviä sormiaan.

Auringon lempeät säteet löysivät tiensä läpi hattaraisten pilvien ja lämmittivät kasvoja heidän kulkiessaan yhdessä soratietä. Sään puolesta huhtikuu saattoi olla petollinen, mutta viime päivät olivat olleet verrattomia. Elämä kupli kaikkialla.

– Isä?

Oxen antoi sanan jäädä hetkeksi leijumaan painottomana heidän välilleen. Nämä kolme kirjainta muodostivat hänen olemassaolonsa kantavan rakenteen. Pylvään, joka kannatteli kaikkea. Vain kaksi

vokaalia konsonantti välissään, niin suuri itsestäänselvyys, että harva kiinnitti sanaan huomioita.

Oxen kuitenkin kiinnitti.

Kirjainten i, s ja ä kolmiyhdeys loi tunteen vahvuudesta, joka virtasi hänen lävitseen ja sai hänet kulkemaan vaikka maailman ääriin. Väsymättä.

Sitten hän ei enää voinut venyttää taukoa pidempään.

– No mitä?

– Miksi tämän reitin nimi oikeastaan on Hærvejen, armeijantie?

Tehtiinkö tie sotilaita varten vai mitä?

– Etkö ole kuullut reitistä aiemmin?

– En, olisiko pitänyt?

– Eikö siitä ole puhuttu mitään koulussa?

– Ei.

– Merkillistä, en ymmärrä miksi. Reitti on kuuluisa. Jotkin sen osat ovat neljätuhatta vuotta vanhoja. Tie kulkee koko Jyllannin läpi seuraten vedenjakajana toimivaa harjua, joka halkoo niemimaata. Sen päältä voi...

– Mikä on vedenjakaja?

Oxen ei voinut olla hymyilemättä.

– Vedenjakaja on eräänlainen raja-alue, jolta vesi lähtee virtaamaan eri suuntiin. Esimerkiksi tässä se lähtee alas kohti itää tai länttä, noin karkeasti sanottuna. Harjun päällä kulkemisessa oli entisaikaan se etu, ettei tarvinnut ylittää kovin montaa suurta jokea tai hankalia suoalueita. Ajattele... Ennen muinoin luonto muodosti suuria esteitä meille ihmisille.

– Ja siis myös sotilaille?

– Sotaväki on kyllä käyttänyt tietä marssiessaan joko kohti pohjoista tai etelää, mutta todellisuudessa tie oli ennen kaikkea kauppareitti. Sen toinen nimi on Studevejen.

– Mikä tarkoittaa...?

– Ai »stud» vai? Oxen ei voinut olla nauramatta. – Stud tarkoittaa mullikkaa eli nuorta härkää. Nautakarjaa ajettiin tätä tietä pitkin. Reitti kulkee koko matkan Saksan rajalle ja jatkuu vielä pienen pätkän Pohjois-Saksan puolelle. Saksassa tien nimi on Der Ochsenweg.

– Oikeasti? Ihan hullua. Voiko siis sanoa, että me kuljemme omaa tietämme, isä... Oxen-tietä?

– Kyllä niin voi sanoa, Magnus, kunhan et vain ala väittää, että matkaseurasi on yksi härkääpä.

Oxen naurahti ja kietoi kätensä 15-vuotiaan poikansa ympärille vetäen tämän itseensä kiinni.

Juuri nyt hän oli maailman onnellisin mies. Hänellä oli poika. Tai oikeastaan... hän oli saanut poikansa takaisin. Ja tässä he mennä kävelivät.

Isä ja poika.

He astelivat hiljaisuudessa. Välillä he jutustelivat suurta ja pientä. Hassuja ja vakavia. Juuri niin kuin pitikin.

Isä ja poika. Rinnakkain auringonpaisteessa soratiellä, joka vei heitä eteenpäin kevääseen.

Hän oli keskellä muutosta. Kuin koteloitunut toukka. Hän työsti vaivalloisesti tietään ulos taistelijan haarniskasta.

Askel askeleelta hän jätti pyhiinvaellusmatkallaan ankaraa talvea taakseen ja valmistautui astumaan uuteen kehitysvaiheeseen.

Isänä.

Hän ei tiennyt vielä, onnistuisiko siinä. Vai tulisiko siitä taas yksi epäonnistuminen.

2. LUKU

VERZASCAJOEN 30 KRISTALLINKIRKASTA kilometriä juoksivat Sveitsin Alpeilla postikortinkauniina, virraten alkusijoiltaan Pizzo Barone -vuorelta lopulta Maggiorejärveen.

Joen saattoi karkeasti jakaa kolmeen osaan: ylin osuus soveltui kenelle tahansa vesiurheilun ystävälle. Keskiosuus oli hieman haastavampi, joskin se oli joen suosituin osa, etenkin tuhansien melojien keskuudessa, jotka vuosittain saapuivat joelle sankoin joukoin. Joen viimeinen osuus oli vain kaikkein kylmähermoisimmille ja kokeneimmille eränkävijöille.

Verzascan hurjin osuus pärskyi ja vaahtosi silmitöntä vauhtia kuohuvana virtana, josta kansainvälisesti käytettiin nimitystä *whitewater*. Nimitys kertoi kaiken: joki oli valkoisena kuohuva koski, jonka vesimassat vyöryivät ja syöksyivät läpi kiperien kapeikkojen, ohi petollisten karikoiden ja hävisivät kielekkeiden yli lukemattomina vesiputouksina.

Viimeisen jokiosuuden alkupään kieppeillä seisoskeli mies. Hän odotti rauhallisena joenpenkalla eikä antanut kaatosateen häiritä. Hän vartoi vuoroaan jonkin matkan päässä pienestä melojaryhmästä, jolla oli märkäpuvut ja melontakypärät sekä lyhyet, ketterät kajakit. Ryhmän kaikki varusteet olivat luonnollisesti kirkkaita, lähes neonvärisiä.

Loitommalla seisoskeleva mies oli selvästi ryhmän vanhin, ja ehkä siksi muista erillään.

Miehen nimi oli Fabian Stadler. Hän oli 52-vuotias, keskipitkä, ja keltainen märkäpuku istui tiukasti hänen jäniteikkään, urheilullisen vartalonsa yllä.

Fabian Stadler oli tunnettu kasvo hurjapäämelojien sekalaisissa piireissä. Samaan tapaan kuin surffarit ja purjelautailijat, myös tämän urheilulajin edustajat kuuluivat eräänlaiseen veljeskuntaan, jonka

jäsenet suurella innolla matkustivat ympäri maailmaa haastamaan kaikkein vaikeimpia koskia – ja itseään.

Tällä yhteisöllä oli luonnollisesti myös englanninkielinen nimi omalle lajilleen: *extreme kayaking*.

Tuntui laimealta luonnehtia lajia adrenaliiniryöppyjen jahtamiseksi, jos oli nähnyt valkoisten, kuohuvien vesimassojen nielaisevan melojan kajakkeineen ja sylkäävän tämän sitten, kaikkien odotusten vastaisesti, uudelleen näkyviin virran syleilystä.

Fabian Stadler näytti vilkaisevan rannekelloaan. Mies piti todennäköisesti silmällä aikaväliä, jolla melojat lähtivät liikkeelle.

Fabian Stadler oli laskenut kosken lukemattomia kertoa. Matka kotoa Zürichistä Sveitsin italiankieliselle Ticinon alueelle ei vienyt kauaa. Hän oli luonnollisesti selättänyt useita hengenvaarallisia koskia, kuten Little White Salmonin Washingtonin osavaltiossa, Clendinningin Brittiläisessä Kolumbiassa ja Santo Domingon Chiapasissa, Meksikossa. Ja selvinnyt laskuista ehjin nahoin.

Ylimielisyys ja pienikin virhe voisivat kuitenkin koitua kohtaloksi jopa Verzascajoella.

Ehkä hän mietti myös tällaisia seisoessaan oranssin Daggerkajakkinsa vierellä ja odottaessaan kärsivällisesti vuoroaan.

Joen toisella puolella kallion kupeessa oli harmaaseen sadeasuun maastoutunut mies. Mies makasi mahallaan ja oli jo pitkään seurannut kiikarilla koskea melovaa pientä ryhmää.

Mies oli tarvittaessa välittänyt väliaikatietoja radiopuhelimella. Kun kelta-asuinen Fabian Stadler alkoi valmistautua lähtöön, mies ilmoitti lähettimeen:

»Asema 1: *Stand by*, kaikki. Alfa valmistautuu. Toistan: Alfa valmistautuu.»

Ilmoitus annettiin englanniksi, ja sen vastaanottivat keskittynein ilmein kaksi muuta miestä, jotka olivat asettuneet asemiin kosken varrelle.

Sadeasuun pukeutunut mies laski kiikarinsa alas ja kuivasi kasvojaan. Sitten hän jatkoi tarkkailuaan sateesta piittaamatta.

Huono sää tarkoitti sitä, että lähistöllä ei näkynyt yhtä ainutta uteliasta silmäparia tai turistia. Ei tuntematonta muuttujaa, joka olisi voinut johtaa tehtävän peruuntumiseen.

Fabian Stadler lipui vihdoin virtaan ja alkoi meloa hullun lailla.

»Asema 1: Alfa matkalla. Toistan: Alfa matkalla.»

Kakkosasema ja kolmosasema vahvistivat vastaanottaneensa viestin ja painoivat samanaikaisesti ajastimet päälle kelloistaan. Kakkos-
asemalla oli vain yksi tehtävä: ilmoittaa aika, jolloin Stadler meloi
aseman ohi. Se tapahtuisi noin viiden minuutin ja kolmenkymmenen
sekunnin kuluttua.

Siitä laskien Stadlerin elämää olisi jäljellä vielä kaksi ja puoli
minuuttia. Toisin sanoen 150 sekuntia.

Kolmosasema, punaposkinen mies sadevaatteissa, seiso i litteällä
kalliolla huolellisesti valitussa kohdassa. Siinä vesi kuohui kallion-
kielekkeen yli ja muodosti noin kymmenen metriä korkean vesi-
putouksen. Putous ei ollut osuuden korkein, mutta sille johtava pätkä
oli erittäin vaikea. Virta päättyi putouksesta syvään altaaseen, johon vesi
jäi hetkeksi pyörimään ennen kuin jatkoi taas hurjaa vauhtia eteenpäin.

Kalliolla seisova mies teki oikealla kädellään ympyrää muistutta-
via liikkeitä. Kaksi sukeltajaa sujahti merkistä välittömästi veteen ja
asemiin.

Minuutit matasivat, kunnes kakkosasema lopulta ilmoitti miehen
meloneen ohi. Altaan oikealle puolelle uinut sukeltaja kiristi narua,
ja toiselle puolelle kiinnitetty hienosyinen verkko ilmestyi näkyviin
muutama metri kohdasta, johon putouksen vesi valtavalla voimalla
iskeytyi.

Molemmat sukeltajat pitivät silmällä kalliolla seisovaa miestä.
Tämä laski aikaa kädellään elehtien. Sitten he kiinnittivät keskittyneet
katseensa kohti putouksen reunaa.

Pian he näkivät oranssin kajakin kärjen. Sitten kajakki syöksyi
järjetöntä vauhtia alaspäin, mutta keltapukuinen mies piti sen täysin
tasapainossa, mela suorille käsille ojennettuna.

Vähän putoamisensa jälkeen kajakki jäi kiinni verkkoon ja kie-
rähti ympäri. Tavallisissa olosuhteissa ei ollut homma eikä mikään
kiepsauttaa pientä kajakkia veden alla takaisin oikein päin, mutta sitä
keltapukuinen mies ei ehtinyt tehdä...

Kaksi vahvaa kättä kiskaisi miehen ulos kajakista, kietoutui tämän
ympäri ja painoi miestä alas kohti yhdeksän metrin syvyydessä
sijaitsevaa pohjaa pelastusliivin nostetta vastustaen.

Kelta-asuinen hahmo ei vastustellut pitkään. Toinenkin sukeltaja tuli paikalle. Yhdessä he tekivät, mitä heidän oli käsketty tehdä.

He iskivät uhria kovakouraisesti kallioon, aluksi sekä kypärän peittämää päätä että paljaita kasvoja. Kun he olivat tehneet saman miehen käsille ja jaloille, he irrottivat otteensa ja jäivät katsomaan, miten virta otti nopeasti hoteisiinsa hengettömän, keltaisen olennon ja kuljetti sen tiehensä.

Mission accomplished.

3. LUKU

VAIN NUOTION RÄTINÄ säesti Oxenin ajatuksia. Oli tullut ilta ja maisema alkoi peittyä pimeyteen.

He olivat leiriytyneet pienen metsikön reunaan. Alhaalla avautuivat pellot kohti Hjarbæk Fjordia, ja oikealla siinsi Skalsjoki, jonka he olivat ylittäneet vanhaa rautatiesiltaa pitkin pari tuntia aiemmin.

– Isä?

Oxen tuijotteli liekkiin ja makusteli sanaa edelleen. Se oli ollut ensimmäinen sana, joka läpäisi hänen tajuntansa, kun hän heräsi sairaalassa vuosi sitten. Siinä toipumisprosessissa, joka hänellä oli osittain jo takanaan, osittain vielä edessä, tuo pikkuriikkinen sana antoi enemmän voimaa kuin mikään muu.

– Hmm...

– Onko mun tosiaan pakko lähteä junalla kotiin huomenna? Ei vaan pysty. Ei kerta kaikkiaan pysty. Meillä on niin siistiä täällä. Ihan kahdestaan. Etkö voisi soittaa äidille ja sopia päivän tai pari lisää? Pliis...

Magnus nojautui kevyesti Oxenin kylkeä vasten. Oxen kietoi kätensä pojan ympärille. Myös tämä ihmeellinen haavoittuvainen pieni ihminen kävi läpi muutosta. Hartiat alkoivat leventyä ja vahvistua. Ääni madaltua. Ylähuulen ylle ilmestyi haituvaa. Ja tunnelmat vaihtelivat laidasta laitaan, kuten kuuluikin, välillä poika oli vielä lapsen maailmassa, välillä hämmästyttävän kypsä.

– En voi. En valitettavasti voi. Sovittu mikä sovittu.

– Mutta isä, etkö sä tajua? En halua kotiin.

– Lupaam, että tulee vielä uusia tilaisuuksia. Voimme viettää niin paljon aikaa yhdessä, ettet lopulta jaksa isääsi enää sekuntiakaan – sitten vuoden tai parin päästä. Tai ehkä jo torstaina...

– Ei se niin mene. Minusta on oikeasti tosi kiva olla sinun kanssasi, isä. Oot ihan jees. Niin että soittaisit nyt äidille. Sano sille, että meillä on reissu kesken. YOLO, eiks niin?

– Mikä jolo? Öö, nyt en taida...

– Eletään nyt vähän, *full speed*. YOLO. Siksi. Soita nyt.

Magnus kaivoi matkapuhelimensa esiin ja ojensi sitä isälleen.

– Okei, ymmärrän. Tai en sittenkään. Mikä jolo...

– Y, O, L, O, tajuatko, *you only live once*.

– Jaa, no nyt kilahti kolikko pajatsoon.

– Ai mihin pajatsoon?

– No se oli vain sellainen sanonta, vähän niin kuin YOLO.

– Mutta mikä se siis on?

– Kolikkopeliautomaatti. Niitä oli silloin, kun olin lapsi. Ja kun kolikot olivat vielä käypää valuuttaa.

– Tsiisus, isä, sä oot ikäloppu.

Magnus pudisteli päätään nauraen.

– Kiitti vaan. Mutta en soita äidillesi. Sillä sipuli. Kohennatko tulta? Nosta pannu ensin tähän.

Magnus nousi, työnsi paksun oksan pannun kahvaan ja nosti sen nuotion päältä isänsä jalkoihin. Sitten poika otti kasan risuja, laski ne huolellisesti liekkeihin kipinöistä piittaamatta ja kävi taas istumaan isänsä viereen.

Oxen ripotteli isot annokset kaakaojauhetta termosmukeihin.

– Kaataisitko vettä päälle?

Magnus nyökkäsi ja taitteli rievun, laski sen sitten pannun tulikuumalle kahvalle, kaatoi kiehuvaa vettä mukeihin ja sekoitti lusikalla.

Oxen seurasi salaa poikansa jokaista liikettä. Magnus liikkui rauhallisesti ja varmasti, eikä hänen eleissään ollut minkäänlaista hapuilua. Poika oli oppinut paljon jo niiden kahden päivän aikana, jotka he olivat patikoineet yhdessä ja nukkuneet lähestulkoon paljaan taivaan alla, suojanaan vain vihreä pressu, tarppi, jonka he olivat kiinnittäneet katoksi puiden väliin.

– Täällä on tosi mukavaa, eikö olekin?

Magnus nyökkäsi mitään sanomatta ja maistoi kaakaotaan.

– Ja hiljaista... Pidän hiljaisuudesta.

Magnus nyökkäsi jälleen.

– Isä?

– No?

– Sinä olet kävellyt Sjellannissa ja Fynillä ja missä lie muualla, Ruotsissakin. Miksi sinä oikein kävelet niin helvetisti?

– Kerroin jo eilen. Minusta on hienoa olla ulkona ja liikkeessä. Tulee mieleen sotilasajat.

– Äh, älä nyt viitsi. Miksi oikeasti?

Oxen kohautti hartioitaan ja puhalsi mukiinsa.

– Kai minä...

– Kävelet, jotta unohtaisit, eikö? Magnus keskeytti. – Jotta unohtaisit mitä tapahtui silloin vuosi sitten.

Oxen nyökkäsi hitaasti.

– Ihan fiksusti päätelty. Kuten tiedät, minulla oli silloin tosi rankkaa...

Oxen vaikeni.

Magnus tiesi totuuden siitä, että Oxenia oli pidetty vankina jossakin kellarissa sen poliisitutkinnan aikaan, joka alkoi selittämättömistä sotaveteraanien murhista. Magnus tiesi myös, että isää oli pahoinpidelty – ja että tämä oli lopulta saanut luodista poliisioperaatiossa, jossa tätä oli tultu vapauttamaan.

Sen sijaan poika ei tiennyt mitään niistä pimeistä voimista, jotka olivat pyörittäneet julmaa ja tuotteliasta bisnestä vanhan tiilitehtaan uumenissa. Ei mitään siitä, että tuo omituinen helvetinkellari oli ollut täynnä hyvin alas vajonneita ihmisiä, jotka piiloutuivat karmivien eläinnaamioiden taakse ja käyttäytyivät... kuin eläimet. Ei mitään siitä ökyrikkaiden salaisesta listasta, jonka jäsenet kutsuttiin pari kertaa vuodessa sikaillemaan kalliiden viinien sekä kaikkien ajateltavissa olevien seksuaalisten poikkeamien pariin, mikä sekini oli vain alkusoittoa todelliselle kliimaksille: häkkiin vangittujen miesten eloonjäämistäistelulle. Taistelulle, jonka aikana vieraat saattoivat lyödä suuria summia vetoa voittajan puolesta ja nauttia näkemästään.

Siitä kaikesta Magnus ei tiennyt mitään. Ne olivat aikuisten juttuja. Tai oikeastaan.

Ei kukaan ollut tarpeeksi aikuinen tietämään sellaisesta.

Hän ei halunnut, että Magnus saisi koskaan tietää, mitä vanhalla tiilitehtaalla oli oikeasti tapahtunut. Siksi hänen oli valittava sanansa tarkkaan.

– Sellaiset kokemukset haluaisi mielellään unohtaa. Mieluiten niiden soisi pyörivän mielessä niin vähän kuin mahdollista. Siinä olet oikeassa, että kävelyssä on kysymys unohtamisesta... Kun kävelee, jättää aina jotain taakseen. Nostaa katseensa kohti horisonttia, kohti jotakin uutta, jotakin tuntematonta, jotakin, jonka toivoo olevan parempaa. Ei ehkä täydellistä. Mutta mielellään jonkin verran parempaa. Niin minä ainakin ajattelen. Käveleminen on niin ihanan yksinkertaista – sitä vain laittaa tassua toisen eteen.

– Sitähän minäkin. Tulihan se sieltä, Magnus hymyili.

– Kävellessä sitä ajattelee selkeämmin, minun mielestäni. Kaikki virtaa, läpi ruumiin ja pääkopan. Oletko huomannut?

– No en.

– Vertauskohteena voisi kai käyttää pyhiinvaeltajia, jotka ovat kävelleet tätäkin reittiä jo paljon meitä ennen. Hærvejen oli myös pyhiinvaellusreitti. Ja pyhiinvaeltaja on...

– Joo joo, tiedän kyllä mikä pyhiinvaeltaja on. Ihminen, joka ennen vanhaan vaelsi pyhinä pidetyille paikoille, eikö?

– Kyllä. Keskiajalla pyhiinvaeltajia oli kaikkialla. Ne, jotka kulivat tällä tiellä tähtäimessään jokin kaukainen paikka, olivat matkalla esimerkiksi Jerusalemiin, Roomaan tai Espanjan Santiago de Compostelaan. Sinne vie myös Pyhän Jaakobin vaellusreitti eli Camino. Oletko kuullut siitä?

– Olen, äiti on joskus maininnut, että hän haluaisi kävellä Caminon...

– Pyhiinvaeltajat vaelsivat myös muunlaisiin paikkoihin. Vaikkapa pyhälle lähteelle täällä Tanskassa. Kristityt siis. Pyhiinvaellus liittyi aina jollakin tapaa uskontoon. Katolilaisille kyse oli usein katumuksesta. Eli pyhiinvaellukselle lähdettiin siis tekemään parannusta. Jos oli vaikka tehnyt syntiä.

– Oikeasti? Eli jos pölli jotain Aldista, niin rangaistuksena sai kävellä koko matkan Jerusalemiin?

– No ihan niin suoraviivaista se ei ollut... Ja luuletko muuten, että Aldi oli jo silloin olemassa?

Magnus pudisti päätään epätoivon vallassa.

– Kamoon. Se oli pelkkä läppä.

– Monet katolilaiset matkaavat myös nykyään, vaikkapa Ranskan Lourdesiin. Kävijöitä on vuosittain miljoonia. Siellä on pyhä lähde. Väitetään, että sillä on parantava tai lieventävä vaikutus. Siellä käy paljon sairaita, joillain on syöpä, jotkut ovat vammaisia, kaikki toivovat ihmettä.

– Juodaanko sitä vettä vai mitä?

– Se vähän riippuu. Osa kastautuu altaisiin, osa juo lähteestä ja osa ottaa pyhää vettä mukaansa.

– *Fucking crazy...* Tehoaako se sitten? Ei kai?

Oxen kohautti olkapäitään.

– Ehkä se toimii joillekin. Usko voi siirtää vuoria, suuriakin vuoria. Kirkko on itse asiassa virallisesti tunnustanut joitakin Lourdesin ihmeperantumisia. Lääkärikunta kyllä kiistää ne.

– Siis oikeasti? Jotain pyhää vettä? Mä en kyllä usko tommoseen. *Coke zero, please...*

Magnuksen äänestä kuului päättäväisyys.

– Myös muslimit tekevät pyhiinvaelluksia. Islamin sääntöjen mukaan jokaisen muslimin on kerran elämässään käytävä Mekassa.

– Missä Mekka on?

– Saudi-Arabiassa.

– Okei, eli jos on islamin jäsen, niin se on velvollisuus?

– No islam ei ole mikään seura, johon liitytään jäseneksi kuin paikalliseen jalkapalloseuraan, eihän? Islam on uskonto, johon uskotaan. Uskonto, jota harjoitetaan.

– Joo joo, sanotaan sitten niin.

– Tanskassa ollaan kristittyjä, niin sanottuja protestantteja.

– Mä oon itse asiassa päässyt ripille, isä. Älä unohda.

Sen Oxen oli unohtanut useampaankin kertaan. Häntä ei ollut kutsuttu juhliin. Ei tietenkään. Hän ja Birgitte eivät kerta kaikkiaan mahtuneet saman katon alle. Konfirmaatio ei myöskään tarkoittanut hänelle oikein mitään, mutta Magnukselle päivä oli tietenkin ollut tärkeä. Oxen oli antanut pojalle tuhat kruunua, pannut setelit kuoreen ja pohtinut päänsä puhki, mitä kirjoittaisi korttiin. Se oli...

– Uskotko sinä Jumalaan, isä?

Oxen hymyili ajatukselle. Mitä sitä sanottiinkaan leiritulen taikavoimasta?

– Uskonko? En usko, ystäväiseni, en usko. Olen ateisti. Minulla ei ole uskoa.

– Miksi ei?

– Hmm, olen sotilas.

– Et enää...

– Vaikka en enää olisikaan, niin olen kuitenkin aina sotilas. Olen joutunut kokemaan niin paljon paskaa, niin paljon surkeutta tässä maailmassa, että se ei oikein käy yksiin sellaisen ajatuksen kanssa, että olisi joku jumala ja elämällä jokin korkeampi tarkoitus. Mikä tarkoitus on esimerkiksi sillä, että lapsia kuolee? Juuri lapsilla on koko elämä vielä edessään. Minulla on, miten nyt sanoisin... pikemminkin biologinen elämänkatsomus. Ihminen on ravintoketjun huipulla. Ei voimansa vaan älykkyytensä takia. Me olemme kerta kaikkiaan älykkäimpiä olentoja koko maapallolla, siksi juuri ihminen hallitsee tätä kaikkea. Ja ihmisellä on myös kyky tuhota tämä kaikki. Oletko kuullut Darwinista?

– Yes, se on kaupunki Australiassa.

Oxenia hymyilytti.

– On se sitäkin, mutta Darwin oli englantilainen tiedemies. Koko nimeltään Charles Darwin. Darwin matkusti ympäri maailmaa ja tutki, mistä kasvit ja eläimet ovat peräisin ja miten ne ovat kehittyneet vuosien saatossa. Ihmiset myös. Oletko kuullut englanninkielisen fraasin »*survival of the fittest*»?

– En. Mutta jotain selviytymisestä, niinkö?

– Luonnonvalinta on yksi Darwinin johtoajatuksia. Se tarkoittaa sunnilleen sitä, että luonnossa elinvoimaisin selviytyy. Ihminen on elinvoimainen. Mutta niin on myös krokotiili, esimerkiksi.

– Miten niin?

– Krokotiili on erittäin elinvoimainen. Se on esihistoriallinen eläin, mutta siinä missä dinosaurukset ja muut villieläimet eivät selviytyneet, krokotiili on selviytynyt. Se on suunniteltu pitkäkestoiseksi, jos niin voi sanoa.

– Sinä ja sinun eläimesi, isä... Joskus sä oot vaan ihan pimee.

Magnus nauroi.

– Olet oikeassa, uskostahan me puhuimme. En vain saa Jumalaa sopimaan omaan maailmankuvaani. Se ei vain oikein mahdu mukaan,

jos uskoo ravintoketjuun, kulkutauteihin ja sellaiseen. Uskon myös, että ihminen on itse vastuussa omasta elämästään. Jokainen on vastuussa teoistaan. Entä sinä, uskotko sinä Jumalaan?

Magnus istui hetken hiljaa. Sitten hän sanoi mietteläänä:

– No siis... Eihän Jumala ole vain joku random tyyppi, johon voi vain uskoa tai olla uskomatta. On myös ne tarinat, joista Raamattu kertoo. Oon itse asiassa kyllä rukoillut Jumalaa. Silloin kun olin pieni. Muistan, että rukoilin, että sinä ja äiti palaisitte taas yhteen. Myöhemmin rukoilin vain, että saisin isäni takaisin. Ja sittenhän sä palasit, lopulta.

Oxen halasi poikaansa ja nuotio sumeni hänen silmissään niin, että oli pakko vaivihkaa kuivata silmiä hihaan.

He istuskelivat sanomatta mitään ja maistelivat kaakaota pikkusiemauksin. Pimeys oli jo ajat sitten laskeutunut. Merta ei enää näkynyt. Pimeässä pystyi kuitenkin näkemään selvästi moniakkin asioita.

– Mietin yhtä juttua, Magnus aloitti. – Onko sinulla jotain muslimeja vastaan?

– Ei. Miksi kysyt?

– Monilla on. Ja sinä olet sotinut heidän kanssaan, muslimit ovat haavoittaneet ja tappaneet kavereitasi, vai mitä?

– En minä ajattele noin. Vihollinen on osa liikettä tai järjestöä, joka toimii meitä ja meidän arvojamme vastaan. Kuten vaikka Osama bin Laden ja al-Qaida silloin, kun tornit sortuivat, ja sitten myöhemmin Taliban tai Isis. Yksittäinen muslimi ei ole vihollinen. Kuten ei yksittäinen katolilainenkaan.

– Tunnen useita muslimeja. Ne on ihan jees.

– Totta kai ovat.

– Monet on tulleet Tanskaan sotaa pakoon.

– Niinpä.

– Joo siis tunnen yhden tytön, sen nimi on Ayla.

– Vai tytön?

– Öö, joo... niinku... Tunnen hänet siis oikeastaan tosi hyvin.

– Tykkäätkö hänestä?

Magnus kohautti olkapäitään.

– Niinkin voisi kai sanoa.

– Onko hän sinun tyttöystäväsi?

– No, se on jo aika paljon sanottu. Joskus se *ghostaa* mut ihan yhtäkkiä.

– Mitä *ghostaa*?

– Etsä tiedä? Se tarkoittaa, että yhtäkkiä toinen ei olekaan niin kiinnostunut kuin on luullut. Häviää kuin haamu. Siis ihan savuna ilmaan. Se on tosi... outoa. Ja sitten kun itse ei ole kiinnostunut, niin sitten se toinen yhtäkkiä taas onkin. Se on vähän *fucked up*. Onko tuttua?

– Onhan tuo tuttua.

– Onko sinulla, isä, ollut ketään äidin jälkeen?

– Ei oikeastaan.

– Se tarkoittaa »tammea».

– Mikä?

– Ayla.

– Vai tammea?

– Joo.

– Järeää tukkipuuta.

– Tyypillistä, että sä sanot jotain tuollaista.

– Hmm.

– Onko se sitten ihan ookoo?

– Ai onko mikä ookoo?

– Että mulla ehkä on... muslimi tyttöystävänä?

– No totta kai on.

– Hyvä. Se on sitten selvä. Niin, me siis puhuttiin kävelemisestä ja siitä, että sinä kävelet. Et siksi, että olisit kristitty, etkä siksi, että olisit tehnyt syntiä, vaan siksi, että haluat jättää jotain taaksesi. Hinnalla millä hyvänsä. Niin että onkohan tapahtunut jotakin, josta sä et ole puhunut? Oon miettinyt sitä. Että olenko mä saanut tietää kaiken?

– Olen kertonut sinulle kaiken. Älä huoli. Pitäisikö meidän jo painua pehkuihin?

– Ei vielä. Mähän joudun lähtemään kotiin huomenna. Siis sun mielestä.

Magnus oli tietämättään vääntänyt veistä haavassa. Uskoi sitten mihin uskoi, Oxen oli yhtä kaikki tehnyt syntiä, ainakin omissa silmissään. Hän oli tapanut viattomia. Ja kun he huomenna pääsisivät Viborgiin, missä hän laittaisi Magnuksen junaan, ja kävisi

sitten koputtamassa tuntemattomalle ovelle, niin mitä se sitten olisi? Katumusharjoitus? Vai toive edes pienestä pirskahduksesta Lourdesin pyhää vettä?

– Mutta jos uskonto ei kerran kiinnosta sua ollenkaan, niin miten ihmeessä sä sitten tiedät siitä niin paljon, isä? Oletko sä lukenut siitä?

– Nooh, ei minun tule luettua juurikaan. Telkkaria katsoessa minä varmaan olen oppinut. Tykkään katsella ohjelmia, joista oppii jotain. Dokkareita, historiaa, tositarinoita ja sen sellaista.

– Ja eläimiä. Se on ihan suorastaan huvittavaa, miten paljon tykkää eläimistä.

Magnus hymyili ja pudisteli päätään.

– Niinpä. Eläimet... Mutta hei! Eikö siitä ole jo aikaa, kun viimeksi käytiin eläintarhassa?

Molemmat hörähtivät nauruun.

Magnus tyhjensi mukinsa ja kääntyi yhtäkkiä isäänsä kohden vakava ilme kasvoillaan.

– Yksi juttu, isä... mitä olen miettinyt... siis tosi paljon. Sinua ja äitiä. On jotain, mitä mä en kerta kaikkiaan ymmärrä. Tehän ette ole puheväleissä. Äiti tuli kuitenkin minun kanssani sairaalaan, kun tulin katsomaan sinua, mutta se ei halunnut tulla sisään. Se jäi istumaan odotushuoneeseen. Joka kerta. Ei edes näyttänyt olevan surullinen. Se oli vain... vakava. Olisit voinut ihan koska tahansa kuolla, mutta äiti kävi vaan pelaamassa tennistä ihan normaalisti ja kahvilla kaveridensa kanssa. Ja vaikka miten mietin, niin en muista, että äiti koskaan olisi sanonut susta mitään hyvää. En tajua sitä. Miten se on mahdollista, isä?

Magnus katsoi häntä niin vaativasti kuin 15-vuotias vain voi. Oli pakko vastata.

– Oletko kysynyt häneltä?

– Olen. Mutta äiti vain suuttui eikä vastannut kunnolla.

Totuuden kertomisella olisi valtaiset seuraukset pojalle. Magnus oli juuri saanut isänsä takaisin – mutta menettäisi siinä tapauksessa varmasti äitinsä. Ei fyysisesti, mutta kuitenkin... Birgitten petoksen paljastuminen saisi pojan käsityksen omasta äidistään murenemaan. Birgitte oli kylmästi ja kyynisesti toiminut rikollisesti ja ollut niiden ihmisten vietävissä, jotka olivat olleet salaliitossa Oxenia vastaan

silloin kerran, kauan sitten. Oxen voisi edelleenkin lähettää entisen vaimonsa suoraan vankilaan, jos haluaisi. Mutta hän ei halunnut. Hän ei halunnut viedä Magnukselta äitiä. Magnus ei saisi koskaan tietää totuutta, sillä totuus oli liian tuhoisa.

– Aikuisten erot voivat joskus olla rumia. Tosi rumia. Sitä tulee sanottua ja tehtyä kaikenlaista, eikä aina oikein usko itsekään, mitä saa päähänsä puhua. Minä ja äitisi olimme eri mieltä kaikesta. Siksi siitä tuli niin suuri sotku. Minä kärsin silloin vielä traumaperäisestä stressihäiriöstä. Siitä olenkin puhunut sinulle. Se ei varsinaisesti auttanut asiaa. Asiat vain kärjistyivät. Sitten meillä meni sukset niin pahasti ristiin, ettei asiaa oikein enää voi korjata millään. Surkeaahan se on, mutta niin kävi. Siksi en usko, että kuolemani juurikaan hetkauttaisi äitiäsi, siksi...

– Entä jos äiti kuolisi, mitä sitten?

– Ihan rehellisesti sanottuna, kultaseni, se ei juurikaan hetkauttaisi minua.

Magnus nyökkäsi hitaasti.

– Minusta se vain tuntuu niin kurjalta, hän aloitti. – Tosi tylsää, että te ette pysty olemaan sovussa. Yhden mun kaverin vanhemmat on myös eronneet. Silti ne on molemmat aina synttäreillä – ja olivat myös rippijuhlissa.

– Toiset osaavat hoitaa asiansa paremmin kuin toiset. Minä ja äitisi hoidimme koko jutun surkeasti. Valitettavasti. Nyt kuitenkin luulen, että on aika käydä nukkumaan. On aikainen herätys.

Oxen tiiraili tarpin alta taivaalla tuikkivia tähtiä. Elämä oli tässä. Isä ja poika, vieri vieressä makuupusseissaan. Kaikki, mitä oli tapahtunut tätä hetkeä ennen, oli juuri nyt täysin yhdentekevää.

Edes se tosiasia, että hän huomenna koputtaisi vierasta ovea ja kohtaisi sen takana valtavan epämurkavuuden muurin, ei tuntunut tässä hetkessä miltään.

Viimeisenä hänen mielessään pyörivät heidän keskustelunsa muruset. Keskustelu oli ollut paras pitkään aikaan. Ehkä paras koskaan...

Sitten hän nukahti Magnuksen rauhalliseen hengitykseen korvansa vieressä.

Kuka on synninpäästön tuolla puolen?

Sotaveteraanien kuolemaan johtaneet tapahtumat eivät jätä Niels Oxenia rauhaan, ja hän lähtee pitkälle vaellukselle selvittämään syyllisyyden riivaamaa mieltään. Margrethe Franck tutkii sotaveteraanien tapausta poliisin tiedustelupalvelussa, mutta hänet määrätään lopettamaan paikallaan junnaava tutkinta. Mennyt on painumassa varjoihin.

Entinen vakoilupäällikkö Axel Mossman pyytää yllättäen Oxenin ja Franckin apua tulenaran arvokaupan hoitamiseen: tanskalaiset veroviranomaiset haluavat ostaa panamalaisesta pankista vuotaneen salaisen tietoaineiston. Kaksikko ottaa tehtävän vastaan, mutta pian käy ilmi, että kauppa kytkeytyy yllättävällä tavalla Oxenia piinaavaan menneisyyteen. Käynnistyy kiihkeä jahti, jossa vastassa ovat valtaiset voimat ja kaikilla leikkiin osallistuvilla on jotakin salattavaa. Ehkä syylliset voidaan vielä saattaa vastuuseen teoistaan?

**»Oxen-sarjan paras osa tähän mennessä vetoaa niin
älyyn kuin sydämeenkin.»**
– Jyllands-Posten

